

Husbanken oppdrag

Deres ref

Vår ref

Dato

24/4152-

19. januar 2026

Tillegg til tildelingsbrev – Heldøgns omsorgsplasser

Bakgrunn

SSB framskrev i 2020 behovet for heldøgns omsorgsplasser med utgangspunkt i effekten av flere eldre, helsetilstanden og potensialet i familieomsorg ([Etterspørselen etter omsorgsplasser med heldøgnsbemanning mot 2060. Betydningen av flere eldre, helsetilstand og familieomsorg](#)). I SSBs valgte referansebaner er familieomsorgen holdt konstant, mens helsetilstanden bedres over tid. Framskrivningene fanger ikke opp dreiningen fra institusjonsomsorg til hjemmetjenester og det er ikke tatt høyde for endringer i nasjonal politikk og andre tiltak. Ifølge rapporten vil behovet for heldøgns omsorgsplasser øke til om lag 87 000 i 2035 og 133 000 i 2060 (avrundede tall). Ved utgangen av 2024 var det ifølge KOSTRA til sammen om lag 69 200 heldøgns omsorgsplasser i institusjon (sykehjem, aldershjem, avlastningsboliger og barneboliger) og i boliger med fast tilknyttet bemanning hele døgnet. Det gir en differanse på om lag 18 000 plasser fram mot 2035.

Det er behov for både oppdaterte og nye behovsframskrivninger. I arbeidet med å lage nye framskrivninger, er det behov for å innhente kunnskap om faktorer som kan påvirke behovet for heldøgns omsorgsplasser. I tillegg er det ønskelig å beskrive og tallfeste effekter av ev tiltak som kan dempe behovet for heldøgns omsorgsplasser.

Bestilling

HOD ber HB, Hdir og SSB samarbeide om å levere følgende:

- 1) Oppdatere framskrivninger av behovet for heldøgns omsorgsplasser med sist tilgjengelige tall (2024). Det skal tas utgangspunkt i de samme referansebaner og grunnlag som i rapporten fra 2020.

- 2) Nye framskrivninger fra SSB basert på nye / endrede faktorer / nytt kunnskapsgrunnlag fra HB, Hdir og ev. andre etater. Det anmodes om at en framskrevet utvikling presenteres i moderate og ambisiøse anslag/baner, i tillegg til alternativet uten nye tiltak (jf. punkt 1).
- 3) Scenarier basert på mer usikre anslag / tall på faktorer/ tiltak som kan virke inn på behovet for heldøgns omsorgsplasser utover det vi får gjennom framskrivninger. Det anmodes om at scenarioene dekker både et moderat og ambisiøst anslag.

Felles for punkt 2 og 3 er at vi ønsker å få et anslag på hvor mye nye tiltak / endrede faktorer kan virke inn på (redusere/styrke) behovet for heldøgns omsorgsplasser (omfanget av tiltak/faktorer) og at det fremkommer hva det justerte tallfestede behovet for heldøgns omsorgsplasser vil kunne være. For punkt 3 er det videre ønskelig at personelleffekter (særlig personellbesparelser) og samfunnsøkonomiske gevinster synliggjøres der det er relevant.

Ansvars- og oppgavedeling:

- Det bes om at SSB tar ansvar for gjennomføring av punkt 1 alene og hovedansvar for punkt 2. Til punkt 2 må SSB innhente kunnskapsgrunnlag fra etatene, samt legge rammer for arbeidet og sette nødvendige frister. Dersom det er behov for å innhente grunnlag fra andre etater, ber HOD om at det først tas kontakt med departementet.
- Hdir og HB har til punkt 2 selvstendige ansvar for å levere kunnskapsgrunnlag innenfor sine fagområder til SSB. Etatene har også selvstendige ansvar for å levere tall og anslag til scenarioene i punkt 3, men bes om å samordne arbeidet der det er relevant.

Om kunnskapsgrunnlaget

Overordnet har Hdir ansvar for helse- og omsorgsfaglige vurderinger. Husbanken har ansvar for vurderinger knyttet til bolig- og omgivelsesrelaterte faktorer. SSB er eier av og ansvarlig for framskrivningsmodellene.

Under følger eksempler på tematikk som er diskutert i dialog forut for oppdraget og som kan vurderes inn i arbeidet. HOD presiserer at oppstillingen ikke er ment uttømmende eller avgrensende.

Hdir

- Betydningen av teknologi
- Demensforekomst
- Dekningsgrader

Husbanken

- Tilgjengelighet i bolig (heis, livsløpsstandard og tilpasning)
- Boligtype og boligstørrelse
- Samlokalisering og sosiale boformer
- Beliggenhet og nærhet til tjenester
- Flyttemønstre blant eldre

Andre aktuelle tematiser:

- Dreiningen fra omsorg i institusjon til mer hjemmebasert omsorg

Framdrift og samarbeid

Oppdraget deles inn i to delleveranser. Den første delleveransen omfatter punkt 1 og 3. Fristen for dette settes til 30. januar 2026. Den andre delleveransen omfatter punkt 2 og har frist 30. mars 2026.

HOD legger opp til to underveismøter for hver av delleveransene. Vi kommer tilbake til tidspunkt for dette. Utover dette må SSB, Hdir og HB sørge for nødvendig dialog seg imellom, blant annet for å

- avklare roller og ansvar
- harmonisere datatilgang og definisjoner
- sortere i hva som skal inngå i leveransen
- levere innenfor angitte frister

Kontaktpersoner

Husbanken: Tor Wigulf Christensen

Hdir: Torstein Ouren

SSB: Erling Holmøy

HOD er tilgjengelig for spørsmål og avklaringer underveis. Kontaktperson i HOD er Silje Øgård.

Med hilsen

Kristin Løkke (e.f.)
avdelingsdirektør

Silje Øgård
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer